

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, interurban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejem v list v upravi, naročnina 4 D n, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (paviljon)
Posilni ček, račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 3030

Pogodba z Grčijo podpisana

Slovesen podpis pogodbe - Skupen komunike o pogodbi - Vsem podpisanih šest protokolov - Prijateljska in razsodiščna pogodba bo podpisana v Belgradu - Za srbske begunce

Zeneva, 17. marca. (Tel. »Slov. Listu«.) Danes, t. j. v nedeljo popoldne sta zastopnika Jugoslavije in Grčije v hotelu »De Bergue« slovesno podpisala šest protokolov. Za jugoslavijo jih je podpisal namestnik zunanjega ministra dr. Kumanudi, za Grčijo pa grški zunanji minister Karapanos.

Ze dolgo pred določenim časom so prišli v hotel številni zastopniki mednarodnega tiska in večje število grških in jugoslovanskih tiskarjev. Par minut po 11 sta prišla v veliko dvorano hotela dr. Kumanudi in pa Karapanos v spremstvu svojih višjih uradnikov, in zavzela mesta pri pripravljeni mizi.

Pri slovesnem podpisu so bili prisotni med drugimi bivši naš zenevski delegat Fotić in generalni ravnatelj grškega zunanjega ministrstva Jean Politis, grški poslanik v Belgradu Polihroniades, grški poslanik v Parizu, znani jurist Nikolaj Politis in sekcijski šef v jugoslovanskem zunanjem ministertvu Subotić.

Karapanos in dr. Kumanudi sta drug za drugim podpisala vseh šest protokolov. Dalje je bilo prisotnih večje število jugoslovanskih in grških uradnikov pri Društvu narodov in okoli 40 časnikarjev. Trije fotografi pa so napravili slike o podpisu. Nagovora ni bilo nobenega, temveč so si po podpisu čestitali vsi od vseh strani. Posebno so si čestitali k temu, da je bila atmosfera v Zenevi ugodna, tako da je po dolgotrajnih pogajanjih prišlo do srečnega rezultata.

Po podpisu je jugoslovanski zunanji minister dr. Kumanudi izjavil Vašemu dopisniku, da nima ničesar pristaviti h komunikuju, ki je bil izdan o podpisu treh 6 protokolov in da podpis teh pomembnih del. aktov govori sam zase.

Komunike.

O podpisu protokolov sta obe delegaciji izročili dogovorjen komunike, ki pravi:

Pogajanja, ki so se vršila med helensko republiko in kraljevino SHS, so dovedla do popolnega sporazuma. Danes sta v Zenevi podpisala oba zunanja ministra sosednih držav šest protokolov te vsebine: o železniškem prometu, o prometu v svobodni jugoslovanski coni solunskega pristanišča, o carinski službi, o veterinarski službi v svobodni coni, o poštenu, brzojavnem in telefonskem prometu in protokol zaključnih dogovorov, v katerem so dogovorjene izvršilne določbe sklenjenega dogovora. Podpisani protokoli stopijo avtomatično v veljavo 30 dni po podpisu.

Kot temelj teh protokolov je služila grško-jugoslovanska konvencija iz leta 1923. Protokoli urejajo vsa vprašanja, ki se dosedaj niso mogla rešiti. Jugoslovanska svobodna cona v Solunu, ki ostane integrirana del grškega ozemlja pod grško suverenostjo, bo odprta za jugoslovanski promet in eksportni trgovini. Grška sodišča in policijske oblasti bodo v svobodni coni še nadalje vršila svojo službo. Ladje, ki bodo prispele v svobodno cono, bodo najprej opravile sanitarne formalnosti pred grškimi oblastmi, potem pa bodo svobodno izkrcavale svoje blago, katero ne bo pod nikakršno kontrolo grških blasti, tudi ne med transportom po železnici. Spremni papirji za ladijsko moštvo, kakor tudi poročila ladje o morski plovbi se ima pri vходу v pristanišče predložiti solunskemu prefektu. Ekspedicijska pisarna svobodne cone bo direktno opravljala ekspedicijo in sama sprejemala blago, ki prihaja iz Jugoslavije ali odhaja v njo. Predvidevajo se direktni vlaki s posebnim voznim redom iz Soluna v Gjevgelji in obratno ter direktni železniški tarifi. V splošnem so v protokolih določene vse olajšave, ki so potrebne za trgovino in transport v svobodni coni.

Iste olajšave, ki se priznavajo za jugoslovansko cono, se priznavajo tudi v grški svobodni coni, tako da se bo s trgovskim prometom postopalo enako, bodisi da se vrši v jugoslovanski ali v grški svobodni coni.

Da se olajša izvršitev protokolov, se nahaja v šestem protokolu določba, po kateri se v spornih slučajih stvar razsodi po skupno imenovanem razsodniku. Če se stranki glede imenovanja razsodnika ne zedinita, določi razsodnika Društvo narodov. Sklenjen je bil tudi dogovor glede finančnih zahtev, ki se tičejo železniške proge Solun—Gjevgelija.

Oficijelni komunike izjavlja potem na koncu: Konferenca, ki so se v zadnjih dneh vršile v Zenevi med obema delegacijama, so torej srečno odpravile razlike v mnenjih, ki so obstajale v zadnjih letih med obema državama. Podpisani protokoli utemeljujejo končno veljavno v zadovoljnost obeh strank vse točke, ki so bile predmet razprave. Po srečnem zaključku pogajanj je vlada SHS presila gospoda Karapanosa, da pred svojim povratkom v Atene obišče jugoslovansko glavno mesto, kjer bo gost kraljeve vlade. Ta obisk bo podčrtal prijateljsvo odnošaje med obema sosednima državama, ki so bili v preteklosti tako tesni. Prijateljsko in razsodiščno pogodbo samo pa bosta oba zunanja ministra podpisala prihodnjo nedeljo v Belgradu.

Namestnik jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Kumanudi odpotuje danes popoldne v Daves, kjer bo poročal zunanjemu ministru dr. Marinkoviču, od tam pa se bo vrnil naravnost v Belgrad. Grški zunanji minister Karapanos bo došel v Belgrad v soboto. Glasom določbe, ki ni v direktni zvezi s temi protokoli, se je grška vlada izjavila pripravljeno, dovoliti srbskim beguncem, ki so svoječasno zbežali iz grške Makedonije, znesek dva in pol milijona drahem.

Odvetniški zakon podpisan

Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov. Listu«.) Od pol 6 do 8 je bil na dvoru pravosodni minister dr. Srskič. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o odvetnikih, ki stopi 19. marca v veljavo.

Ko se je vrnil pravosodni minister z dvora, je dal časnikarjem izjavo o glavnih spremembah novega odvetniškega zakona. Dejal je: »Temelj novemu zakonu je isti, kot staremu. Novo je to, da vsebuje novi zakon več ingerence pravosodnega ministra na disciplinsko postopanje, in sicer tako, da mora zastopnik zbornice obveščati pravosodnega ministra o poteku preiskave. Če tega ne stori, lahko pravosodni minister določi drugega referenta. Če tudi ta ne bi vršil svoje dolžnosti, lahko ministrstvo določi poljubnega referenta iz odvetniških vrst. Praksa je določena na 5 let. 1 leto pri sodišču, 3 leta pri odvetniku, 1 leto pri notarju (javnem beležniku). Dalje določa novi zakon prisilno zavarovanje odvetnikov za slučaj starosti in onemoglosti. O tem se bo izdal poseben pravilnik.«

Komunike o savski katastrofi.

Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov. Listu«.) Belgrajska mestna uprava je izdal tole obvestilo o katastrofi na Savi: Dne 16. marca so ledeno plečje polomile obrambne naprave prežimovališča na Čukarici. Ob obali so odplavile okrog 45 objektov, ki so last raznih paroplovnih društev, tako bavarskega Lloydja, Prometne banke, češkoslovaškega paroplovnega društva itd. Ob izlivu tepčiderske reke so del teh plavalnih objektov zadržali. Oblasti in brodarji uslužbenci so se prizadevali rešiti, kar se da. Brod »Zemun« se je potopil in 5 vlačilcev. — Ostali objekti so znatno poškodovani. Škoda še ni ugotovljena. Človeških žrtve ni bilo nobenih.

Kralj Boris - princesa Giovanna

Sofija, 17. marca. Med italijansko vlado in bolgarsko vlado na eni ter Vatikanom na drugi strani se vrše pogajanja za sklenitev poroke med bolgarskim kraljem Borisom in italijansko princeso Giovanno. Težave, ki jih je pri tem premagati, so samo verskega značaja. Kralj Boris je pravoslavne vere, princesa Giovanna pa katoliške. Po cerkvenih predpisih morajo biti potomci mešanega zakona katoliške vere, bolgarska ustava pa določa, da mora biti prestolonaslednik pravoslavne vere. Ker je italijanski kralj izjavil, da dovoli poroko le, če jo bo papež blagoslovil, je poroka brez ureditve verskega vprašanja sploh nemogoča. Dosedaj je bilo doseženo samo to, da je papež obljubil, da sme biti prestolonaslednik pravoslavne vere, vsi drugi otroci pa morajo biti katoliki. Od bolgarske strani pa skušajo doseči še nove koncesije in naj bi ostala katolikinja samo princesa Giovanna, dočim bi bili vsi potomci vsake obveznosti o verski pripadnosti prosti. V Sofiji upajo, da bo na tej podlagi tudi prišlo do sporazuma, v Rimu pa so manj optimistični in so mnenja, da je Vatikan že dovolil skrajno koncesijo. — Če pride do sporazuma, potem bi se vršila cerkvena poroka po katoliškem obredu v Rimu, po pravoslavnem pa na gradu Evskimograd pri Varni.

Pred odločitvijo v Afganistanu

London, 11. marca. (Tel. »Slov. listu«.) Dopisnik »Daily Telegraph« v Peshawaru poroča, da Habibulahov vpliv v Kabulu radi pomanjkanja denarja in živil zelo naglo poma. Čete mu dezertirajo in ni izključeno, da se bliža Habibulahov režim naglo koncu. Amannulahov režim pa nasprotno raste.

Kovno, 17. marca. (Tel. »Slov. listu«.) Po poročilih iz Moskve je poslal Amanulah Habibulahu ultimatum, s katerim zahteva izročitev mesta Habula v roku 72 ur. Kabul je obkoljen od Amanulahovih čet.

Podpirajte »Slov. stražo«

Novela o neposrednih davkih

Davčna postavka na zemljarino določena na 12 o/o - Spremembe pri rentnem davku - Proti davčni nemoralu

Belgrad, 17. marca. (Tel. »Slov.«) Kakor je znano, je vrhovni zakonodajni svet z zadnjim komunikejem javil, da mu je finančno ministertvo predložilo v razpravo novelo (spremembo in dopolnitve) k zakonu o neposrednih davkih. Predlog, oziroma novela, določa važne spremembe v vseh važnejših davkih. Najvažnejše so odredbe davčnih postavk na zemljarino in preosnova davka na rente in davka na uslužbenec.

Znano je, da je novi zakon od 8. II. 1928 pustil odprto vprašanje davčne postavke (stope) na zemljarino. Temu je bil vzrok ta, ker ni bilo še katastra in se ni mogel v celi državi ugotoviti čisti katastrski donos. Erar je hotel doseči gotov finančni efekt z davkom na zemljišče, in sicer vsaj v tem obsegu, kakor po dosedanjem zakonu.

Glavno katastrsko ravnateljstvo je eno leto delalo na tem poslu, ki še ni dovršen. Pred par dnevi smo javili, da se dne 18. III. sestane stalni odbor, da določi količnik za Bosno in Hercegovino. Prav tako še ni določen količnik za Srbijo in za Črno gor. Vseeno pa se je približno ugotovilo, koliko bi znašal čisti katastrski donos. Znašal naj bi bil 4 in pol milijarde. Finančni minister hoče doseči 700 milijonov Din zemljarine. Zato je sedaj v tem novem predlogu določena davčna postavka na zemljišče na 12 odstotkov. Na tej bazi bi država imela približno 550 milijonov Din dohodkov. Razlika 150 milijonov dinarjev se bo dosegla s progresivnim dopolnitvenim davkom, za katerega prinaša ta načrt gotove spremembe.

12 odstotna postavka odgovarja tudi postavki na zemljarino tako, da je davčni zakon ostal dosleden glede nepremičnin. Dopolnilni davek na zemljarino je v izvestni meri znižan. Progresivna lestvica je dosedaj šla do

17 odstotkov pri dohodkih preko 150.000 Din. Sedaj pa do 12 odstotkov od dohodkov preko 25.000 Din.

Oprostitev davka na kmečke hiše.

Davka so bile oproščene kmetijske hiše v vaseh pod 3000 prebivalcev. Ker je v Sloveniji in Srbiji več takih krajev, ki imajo pod 3000 prebivalcev, pa so vendar mesta, je bila krivica očividna. V novem predlogu se to popravlja na ta način, da uživajo to olajšavo tudi mesta, ki imajo do 5000 prebivalcev, razen če so sedeži okrajnih glavarstev. Posestniki zemljišč, ki imajo več kot 50.000 Din čistega donosa, pa ne uživajo te olajšave.

Davki na trgovske poštike in agente.

Po dosedanjem zakonu so trgovski poštiki in agenti plačali pavšalno 1000 Din na leto. Novi predlog osvoboduje ta davek vseh vrst samoupravnih doklad.

Davek na rente.

Glede tega davka ima novi zakon celo vrsto sprememb, in sicer na podlagi ankete, ki se je vršila v finančnem ministertvu. Takrat je državni podtajnik Letica priznal, da dosedanj davek na rente ne ustreza pravičnosti in da ga je treba izboljšati. Zato osvoboduje sedanji predlog tuji kapital davka na rente, kolikor se ga poslužuje država, oziroma samouprave ter državne finančne ustanove. Oproščene niso hranilne vloge tujega kapitala. Dalje se ta davek ne plača od obresti državnih bonov, in sicer predvsem na zahtevo tujih dobaviteljev, ki so namesto v gotovini, plačali z boni. Dohodki točniških blagajn, javnih ustanov in zasebnih podjetij se oproščajo prav tako tega davka. Dalje ga ne plačujejo zadrage za denarne vloge pri

svojih zvezah. Zanimiva je novost, da se ta davek ne plača za rente, oziroma za pomoč vzdrževanje soproga soproge, otroka in staršev in narobe. Tako zvani preužitek in medsebojna družinska pomoč sta tega davka prosta.

Znižanje progresivnosti pri drugih davkih.

Slične odredbe v dopolnilnem davku na zemljarino se zaustavljajo glede progresivnosti tudi pri drugih davčnih oblikah pri 12%, n. pr. davki delniških in gospodarskih družb, ki so zavezane na javno polaganje računov. Tudi ta bo največ 12%, in sicer za podjetja, pri katerih rentabilnost vloženega kapitala ne gre preko 24%. Pri uslužbenem davku, kjer je bilo dosedaj največ 15%, ostane tako največja postavka 12%.

Preganjanje davčne nemorale.

Vlada hoče dvigniti davčno moralo. Zato bo uporabila v smislu predloga sredstva, ki jih je uporabila že drugod. Dosedaj je namreč pri carinah in pristojbinah (taksah) dajala posebne nagrade tistim organom, ki so odkrili davčno nemoralo. Sedaj se ta praksa uvaža tudi v davčno upravo. Vsak uslužbenec finančne kontrole dobi polovico kazni, ki se naloži po odkritju davčne goljufije, ki je prišla na dan po uslužbenčevem prizadevanju.

Samoupravni davki.

V novem predlogu bodo samouprave vseh vrst v bodoče predpisovale davke brez poprejšnje odobritve finančne uprave, in sicer občine do 50%, mesta do 40%, okraji do 5%, oblasti do 10% državnega neposrednega davka. Preko teh mej morajo dobiti odobritev od finančnega ravnateljstva, oziroma od generalnega davčnega ravnateljstva. Prav isto velja tudi za okraje in oblasti.

K poročilu Delavske zbornice v Ljubljani za leti 1927. in 1928.

Ker je poročilo DZ obenem v nekem oziru tudi poročilo o slovenskem gospodarstvu sploh, ga moramo pozdraviti in opozoriti javnost na njegovo resno vsebino, zlasti pa na mezno, potrošno in cenovno statistiko, ki obsega glavni del knjige.

Gradivo se sicer ne nanaša na vse delavstvo, temveč le na glavni in reprezentativni njegov del. Bogzna kaj več pa ne zmorejo tudi inozemske statistike. Zato je podlaga za približno pravilno presojo rezultatov podana.

Slika, ki izhaja iz množičnih statističnih kolon, sestavkov in tabel, ni nič kaj razveseljujoča, ne za delavstvo samo, ne za izvedelavske sloje. Mezni dohodki bi se zaradi relativno visokega števila delavstva morali pomeniti uvaževanja vrednosti delarovega dohodka in znaten delež na kupni moči vsega prebivalstva. Od pribavne možnosti delavskih slojev zavisita deloma produktivnost ter rentabilnost ne le v obrti in v industrijski podjetnosti temveč tudi in še prav posebej v kmečkem gospodarstvu, kupna moč mezde pa zavisi obratno zopet od uspehov v produkciji. Statistika DZ kaže, da je na eni strani kupna moč prav širokih plasti našega naroda znižala na ono skrajno mejo, kjer zadošča zares le še za trdno obrambo zgolj telesnega življenja. Na drugi strani pa vidimo, da domača obrtnost in produkcijska prizadevnost svojega obstanka ne more postaviti sigurno in varno na domači, notranji slovenski trg. V tem lažnem in blaznem krogu se naše gospodarstvo — z malimi izjemami — vrti že celo desetletje.

Zato je v nizu pritožb, ki jih dežuje iz vseh stanov na vse vrste javnih činiteljev, treba izmeniti le kakšen stavek in par besed, pa se pokaže, da so identične. Melodija je zmiraj ena in ista: premalo se producira in predrago, da bi se moglo porazdeliti zadosti in pa poceni: ker je pa, kar se producira, povprečno in primeroma predrago, se more prodati le v relativno tako skrajnih množinah, tako da moreta zbog tega slabi pridobitek in medla meča kupiti zopet le minimum.

Vprašanje, kako najti izhod iz te zabarikadirane naše gospodarske soteske, je zavozlano na vse plati: carinski interesi križajo prehranbene brige, fiskalne nujnosti se protivijo pocenitvi rešitve, kapitalna slabokrvnost vzdržuje stare, nerentabilne metode, prevozni tarife glojejo na življenjski meri našega človeka složno s piličimi imovinskimi dohodki naših samouprav itd. itd. Skratka, križem krašem se ena ovira zapleta v drugo, kakor petlja na petljo v mreži. Mnoge teh ovir pa k temu niso od danes ter izvirajo na vse zadnje iz dalekih in davnih stanj in pa časov, o katerih do pred nedavnim nismo imeli pravega pojma.

Pa vprašajmo številke. One pravijo: 90% delavcev prejema tedensko mezdo od 120 do 350 Din, torej niti ena desetina preko te izredno nizke postavke. Ali z drugimi besedami: Cena za delovne storitve v industriji znaša:

Za 25% delavcev do 170 Din na teden

Za 50% delavcev do 215 Din na teden

Za 25% delavcev do 320 Din na teden

Številke pravijo nadalje, da so (anketirane) delavske rodbine mezni dohodek potrošile povprečno 64% za hrano (samo 175 Din pride na osebo in mesec), 11,3% na obleko in obutev, 6,2% na kurjavo in razsvetljavo, tako da je za vse ostale potrebe ostalo le še 17,5%, namesto vsaj 30%, če hočemo že načeloma ostati skromni po slovenski navadi.

Pa pustimo rajše nadaljnje navajanje številke, pripomnimo le še, da je kvalificirano delavstvo po gornjih dveh tretjinah mezdnih postavk glede dohodkov popolnoma zenačeno z visokoškolskim državnim uradništvom z 20—25 let službe in da ga z velikim delom prav znatno prekaša. Ker se vrhunec v celotnem gospodarstvu kot odjemalci itak slabo uveljavijo, lahko rečemo, da tudi življenjska mera pretežno večine drž. uradništva ne presega one povprečne ročne delavca v industriji. Torej vseeno: mehanizem menjalnega gospodarstva se sicer po malo drugačnih metodah, kakor se je izrazil g. dr. Gosar, dejanski pa, kar se tiče višine odplatke za ročno in duševno delo, z istim učinkom uveljavlja kakor ob svobodni tekmi in to celo na pragmatično ustaljen položaj javne uprave. Abrahamska samoumevnost, da se namreč ne more porazdeliti več, nego se pridela, se v številkah te statistične publikacije izraža na nedvoumen način. Država, v kateri produkcija ne dosega zadostne višine, izraženo v denarju, se mora prej ali slej odreči ambiciji, v stanju svoje uprave preskočiti kar več razvojnih stopenj in razpolagati z aparatom, ki si ga lahko dovolijo in ki si ga morajo dovoliti industrijske in trgovinske visoko stoječe države. Na eni ali na drugi plati se manjka nujno pokaže in potem se vse kakor od sebe uravnava v naravno strugo, kajti kvaliteta ni draga samo v svetu gmotnih, temveč še bolj v svetu duhovnih dobrin in vrednot.

Vse to in še mnogo, mnogokaj povedo številke publikacije iz poročila Delavske zbornice. Strokovno jo je presojati po razmerah, v katerih je nastala, in po sredstvih, ki niso v izobilju mogla biti na razpolago. Kdor bi ob nji hotel brusiti svojo kritično dovornost, bi prišel pač na svoj račun, pa bi le oves špičil. Le to bi tvegali reči,

Za večjo slogo med narodi

Pomemben banket diplomatov v Vatikanu

Rim, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Danes je bil v gobelinski dvorani Vatikanu napovedani banket za diplomatski kor. Pri srednji mizi je sedel kot zastopnik papeža kardinal-državni tajnik Gasparri, na njegovi desnici brazilski poslanik kot doyen diplomatskega kora, na levi pa nemški poslanik. Kardinalu nasproti je sedel komorni mojster. Ob levem krilu mize je sedel msgr. Borgongini. Ob desnem krilu pa msgr. Piccaro. Vsi diplomati so bili v svečani obleki z odlikovanji.

Pred banketom je državni tajnik-kardinal Gasparri imel kratek nagovor, v katerem je pojasnil namen banketa, pozdravil goste ter v papeževem in lastnem imenu izrekel želje, da bi se sloga in odnosi med vsemi narodi vedno bolj čjačevali in poglobili. Po banketu je govoril napitnico doyen diplomatskega kora, v kateri se je v imenu kora zahvalil gostitelju za podeljeno čast. S tem se je diplomatskemu koru dala prilika, udeležiti se velikega političnega dogodka, kakršnega že ni bilo mnogo let. Pri družil se je Gasparrijevi želji, da bi prišlo do vedno večje sloge med Vatikanom in drugimi narodi. Dvignil je čašo v čast in na zdravje papeža, kateremu želi vso srečo, njegovi vladi pa plodonosno iniciativo, vedno večje uspehe in neomrtno slavo. Odgovoril mu je še enkrat Gasparri, ki se je v papeževem in svojem imenu zahvalil in ponovno naglasil načelo, da cerkev deluje za pomirjenje in slogo med narodi ter za njihov duševni in materialni napredek. Ponovil je v papeževem in svojem imenu odkritosrčno željo za blagostanje in prosper vseh narodov, ki jih zastopajo vzvišeni gostje. Po banketu so gostje še delj časa ostali v dvorani v prisrčnem pomenku.

Senzacionalen manifest vel. kneza Cirila

Sovjetski sistem ostane - Ravnotako 8 urnik - Vel. knez Ciril upa, da postane kmalu car

Berlin, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) S svojega novega bivališča v Briacu je ruski veliki knez Ciril »kot edini pretendent prestola« izdal manifest, v kojem razlaga, kako bi rusko politiko zopet spravil na redna pota. Posebnost manifesta je v tem, da hoče veliki knez obdržati sovjetske in zagotoviti ljudskim zastopnikom stalen vpliv na zakonodajo in vlado. Temeljno

vega ruskega monarhističnega sistema bi ostal sovjetski sistem. Objavi 8 urnik delavnik, svobodne volitve, državno last pri gozdnih posestvih in obnovitev rodbine, temeljete na verski pravosti, svobodo tiska in ljudsko prosveto. Na koncu manifesta pravi veliki knez Ciril, da veruje, da se bo kmalu vrnil k izpolnjevanju svojih carskih dolžnosti.

Nemčija bo dala Trockemu vizum

Socialni demokrati podpirajo prošnjo Trockega

Berlin, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Državni kabinet bo najbrže začetkom prihodnjega tedna odločeval o dovolitvi bivanja Trockega v Nemčiji. V nekaterih levičarskih listih se je začela kampanja za dovolitev bivanja in zdi se, da vpliva na vlado. Tudi predsednik državnega zbora Loebe se še nadalje prizadeva, da preskrbi Trockemu dovoljenje. V zadnjih dneh pa se mu je pridružil tudi pruski notranji minister Grzesinski, ki je pri dr-

žni vladi priporočal prošnjo Trockega. Kereno se radikalno-socialni državni poslanci dr. Rosenfeld kot pooblaščenec Trockega predložil državnemu kabinetu pismene izjave, s katerimi Trocki zagotavlja, da bo bival v Nemčiji samo v svrhu zdravljenja in da se politično ne bo udeleževal. Pod temi pogoji se v poučenih krogih smatra za možno, da se bo Trockemu dovolilo začasno bivanje v Nemčiji.

Kazenski ukrepi proti španskim dijakom

Madrid, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Kralj je podpisal včeraj dekrete o kazenskih odredbah proti dijaškim nemcem. Primo de Rivera je izjavil, da so bili dekreti sestavljeni po njegovem predlogu. Dekreti sami sicer še niso bili izdani, znana pa je njihova vsebina. Vseučilišče v Madridu ostane zaprto do oktobra 1930. Vsi slušatelji izgubijo svoje imatirkulacije, vendar pa smejo študirati na drugih vse-

učiliščih. Kazenske odredbe se re tičejo vseučilišč v Barceloni, Zaragozi, Valenciji, Granadi in Laguni, na vseh drugih vseučiliščih pa zgubijo študenti en mesec kolegijev in izpiti se vršijo pozneje. Slušaitelji za cestne zgradbe in rudništvo morajo študirati eno leto več. Rektor, dekani in tajniki madridskega vseučilišča so suspendirani s svojih mest.

Sporazum v nemških anuitetah mogoč

Pariz, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Po optimističnih poročilih pariških listov se je našla podlaga za plodovito diskusijo o številu in višini nemških anuitet. Pariški listi se pri tem sklicujejo na neko nemško poročilo, v katerem se je ugotovilo, da se skupne obveznosti štirih glavnih ameriških dolžnikov: Anglije, Italije, Francije in Belgije v prihodnjih letih gibljejo v zneskih 800 do 900 milijonov mark in da bodo šele v desetletju 1930—1936 dosegle polno višino okoli 1600 milijonov mark, in da bi potemtakem, vstevši francosko zahtevo po delnem odplačilu francoskih obnovenih stroškov, popolnoma zadostovala

nemška anuiteta, ki bi se začela z 1,4 milijarde mark in se polagoma dvignila do 1,8 in 1,9 milijarde mark.

Strokovnjaki proučujejo, da bi se na tej podlagi nemška anuiteta razdelila na dva dela. En del, ki naj predstavlja odškodnino za obnovo zemlje, se ima plačati v 37 letih, drugi del, ki bi se stopnjeval sorazmerno s plačili zaveznikov Ameriki, pa bi se plačal v 58 letih. Za prvi del anuitet bi se Nemčija odrekla transferni klavzuli in s tem omogočila hitro mobilizacijo, drugi del pa ostane zavezan in bi se, če bi pozneje Amerika svojim dolžnikom kaj popustila, primerno znižal.

„Osservatore Romano“ bo tiskan v več jezikih

Rim, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Kakor poročajo rimski listi, razmišljajo v Vatikanu z ozirom na spremenjeni položaj sv. Stolice o tem, da se list „Osservatore Romano“ z italijanskega ozemlja preseli na ozemlje vatikanskega mesta. Dalje se čuje, da se bo odslej delna naklada lista tiskala v tujih jezikih, da se s tem poudari mednarodni značaj lista.

Velika poverba

Curib, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Pri zvezni banki v Curihi so odkrili veliko poverbo, katere knjižna višina se še ni mogla določiti.

da bi davčna primerjalna statistika bila lahko brez skode izpadla. Kajti, kako se doseže zanesljiva in sploh uporabna primerljivost davčne obremenitve, najbrž ne bo tako kmalu pogruntano; zato bi bivali naši finančni ministri ne bili prav nič škodili svoji reputaciji, če bi bili črtali take navedbe iz svojih ekspozicijev k proračunskim predlogom. Ojkos.

Krvavi komunistični izgredi v Tokiu

Tokio, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Levičarsko usmerjene japonske delavske strokovne organizacije so v petek priredile v Tokiu veliko žalno svečanost v spomin pred kratkim umrlega komunističnega voditelja Jamamo'e. Med slovesnostjo je policija enega govornikov aretirala. Po slovesnosti je prišlo do krvavih spopadov med policijo in komunisti. Komunisti so napadli policijo, ta pa je oddala v množico tri salve. Devet komunistov je bilo mrtvih, sedemindvajset pa ranjenih.

Indijanski upor v Peru

Lima, 16. marca. (Tel. Slov. listu.) Indijanska plemena v porečju Amaonske reke so napadla posadko v Balati ter masakrirale okrog štirideset delavcev. Oddelki javne milice so odkorakale proti Balati, da pomirijo uporna plemena.

Dunajska vremenska napoved: Jasno, ponoči mraz, podnevi pa se začne toplejšo vreme.

Boji v Mehiki

Newyork, 17. marca. (Tel. Slov. listu.) Kakor poroča Associated Press iz Juareza, je tamkajšnji revolucionarni glavni stan sporočil, da so vstahše žete zavzele mesto Aguas Calientes sredi poto med glavnim mestom Mehiko in Torreonom. Pri zavzetju mesta je padlo mnogo vladnih vojakov, še večje število pa jih je bilo ujetih. Revolucionarni glavni stan pripisuje zavzetju mesta velik pomen, ker je s tem onemogel povratek vladnim četam iz Torreona.

Ponesrečen beg tatu preko streh

Ljubljana je včeraj doživela ponovno lokalno senzacijo, da je zasadeni tat skušal pobegniti preko strehe. Pred tremi dnevi se je enemu tatov res posrečilo, da je po nevarnih akrobatskih skokih pobegnil iz palače zbornice TOI preko dveh, treh sosednih streh v svobodo, včeraj pa je ostal sličen beg tatu brez uspeha.

Ko je včeraj ob pol 3 zjutraj prišel domov poštni uradnik Ludovik S., ki stanuje na dvorišču hiše, kjer ima trdka »Jugometalija« svoje prostore, je opazil luč v teh prostorih. Postal je pozoren. »Dobro je, če je človek previden!« si je mislil in stopil do najbližnjega stražnika. Ta je hitro sklical svoje tovariše na glavnem kolodvoru. Nekoliko trenutkov pozneje je izgledalo poslopje, v katerem je nameščena »Jugometalija«, kot prava oblegana trdnjava.

Bilo je še temno in je bil vsak nastop nemogoč. Šele proti 6 zjutraj, ko je nastalo bolj svetlo, so mogli stražniki pričeti s svojim delom. Ena skupina je skupno s poslovojno tvrdke Radivojem N. odšla v poslopje, da preišče notranje prostore, druga skupina pa je stražila zunaj.

Oblegani tat je kmalu spoznal, za kaj gre. Zanj je bilo v trenutku samo eno važno: bežati. Toda kako neki, ko je vse poslopje obkoljeno? Tat ni n'koli v zadregi in tuči sedaj ni bil. Kmalu nato se je prikazala na strehi poslopja moška postava.

Neznaneec na strehi je kot mečka plezal po slemenih in kmalu dosegel najnižjo točko strehe, odkoder je skočil na tla. Samo en slook mu je še manjkal, da bi preskočil žično ograjo v Črncovi ulici. V zadnjem trenutku pa je skočil k njemu stražnik in ga krepko zagrabil. Trenutek nato je tatu držalo v pesteh še več stražnikov, ki se jih je drzni apaš skušal zamen otepavati.

Ujetea fanta so stražniki odvedli na policijo. Tu so ugotovili, da je identičen s 25letnim Francetom Kranjcem, doma iz Čtepanje vasi. Kranjec je bil zadnje čase uslužben kot delavec pri tvrdki »Jugometalija«. Je nepopolnleten tat in je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. Dobro pozna tudi kaznino v Lepoglavi, kamor ga je svojčas spravila zagrebska policija.

Liubljana

Vest o smrti Magdalene Reis-erjeve. V zadnji številki smo poročali o smrti gospe Magdalene Reisnerjeve v ubožnici ter trdili, da je to mati g. direktorja srednje tehnične šole. Lojalno ugotavljamo, da umrla gospa ni bila mati, temveč mačeha, za katero je g. direktor skrbel do zadnjega. — Uredništvo.

Opozorjamo vse ljubljanske trgovce, da se vrši danes ob 8 zvečer v sejni dvorani Zbornice za TOI občni zbor Gremija trgovcev ter jih pozivamo, da se ga polnoštevilno udeležijo.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

»Dantonova smrt« za abonente reda A vpripori ljubljanska drama v ponedeljek 18. t. m. ob 20 zvečer v običajni zasedbi

L. N. R. I. pasijonska igra pride v repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani v redelo, dne 24. t. m. Prva predstava bo ta dan ob 15 popoldne. Za letošnje vpriporitev so nahajeni deloma novi kostumi po originalnih risbah.

Nameravano gostovanje članov francoskega gledališča Comedie Francaise v Ljubljani se ne vrši, ker morajo odotovati gostje iz Zagreba naravnost v Nico. Gledališka uprava prosi p. n. občinstvo, ki si je rezerviralo vstopnice za to gostovanje, da vzame to na znanje.

DANASNJI RADIO SFORED

Belgajska postaja je dogotovljena, rokusna oddajanja so se prav dobro obnesla. V nedeljo 24. marca bo slovesna otvoritev, redno oddajanje pa pričneta že danes.

Belgrad (455 m): 11.20 Vožno stanje — 12.15 Dnevna in gospodarska poročila — 12.45 Radio kvartet — 20 Recitacije iz Turgenjeva — 20.40 Poročila — 21 Kvartet.

Ljubljana: 12.30 Plošče — 13 Časovna napoved, stanje vode in borza — 17 Orkester — 18.30 Češčina — 19 Francoščina — 19.30 Predavanje: Rudarstvo v Romuniji — 20 koncert radio kvarteta — 22 Poročila.

Novosadska vremenska napoved: Večji del vedro. Zmerni jugovzhodni vetrovi. Mraz bo trajal še dalje.

Kako gospodarite najbolje?

Kako se zaščitite najuspešneje?

Ce ste član in obenem odjemalec pri

I. delavskem konzumnem društvu v Ljubljani r.z.z.o.z.

ki ima danes preko 10.000 rednih članov in 29 prodajalen po vsej Sloveniji Zadruga ima do danes sledeče oddelke: Špecerijski, kolonialni, manu aktorni in galanterijski in je vsled tega v stanu ugoditi vsem željam in potrebam svojih članov.

Pisarna: Kongresni trg šte. 2.

Kako si prihranite vsako leto

3% svojih izdatkov?

Ustanovljena leta 1895

Telefon št. 2255, 2855

Sport

Tekma „kanonov“ v Bohinju

Boh Bistrica, 17. marca.

Smuški sport se je že tako razvil tekom zadnjih let, da je v letošnji zimi vsako nedeljo zaposloval vse sportnike na vseh mogočih smučarskih tekmah. Razen tega so nekateri naši odlični smučarji teknovali tudi v inozemstvu. Tako se je poročila ideja, da bi vsi ti tekmovalci, ki so kjerkoli in kakorkoli prvak v smučskem teku, enkrat nastopili skupno in se pomerili medsebojno, prav vsi.

Zato je takšno tekmo prvakov ali „kanonov“, kakor jih imenujejo, organiziral SK Bohinj. Proga je bila vselej slaba, skrajno naporna in s prevelikim vzponom. Bila je to prav za prav že goraka proga. Tudi vreme ni bilo naklonjeno prireditvi.

No, kljub vsem tem neprivlačnim se je zbralo k današnji tekmi izredno število smučarjev. Pogrešali smo le državnega prvaka s Pohorja, Borisa Jenkota.

Skupno je startalo 38 tekmovalcev, od katerih je prišlo 30 na cilj. Pohvaliti je mariborske smučarje, ki so prišli v razveseljivem številu. Start je bil pri žagi izredno „impetosen“.

Tehnično je tekmo vodil v imenu SK Bohinja g. gozdarski nadzornik inž. Rus. JZSZ je zastopal član odbora Gnidovec. Navzven je bil tudi poveljnik območnih čet v Sloveniji, podpolkovnik Ožegovič iz Ljubljane ter zastopnik poveljstva dravske divizije. Tekem se je namreč udeležilo tudi deset območnih stražnikov.

Vsled podedenih smučin in drugih neugodnih smučarskih razmer je bilo dosti defektov. Mnogi tekmovalci so polomili palice ali smuči, nekateri so se tudi močno opraskali in raztrgali. Zlasti inž. Janša se je na nosu nevarno ranil in je moral od nadaljnjega tekmovanja odstopiti. Prav tako Režek, ki si je zlomil smučke. Razen te nesreče ima ta vneti sportnik svojevrstno smolo, da je bil že pri par tekmah in tudi pri tej izžreban kot prvi.

Rezultati: 1. Janša J. Ško, SK Ilirija (1:51.27), 2. Godec Tomaž, SK Bohinj (1:51.28), 3. Dolinšek Mirko, SPD Maribor (1:58.21), 4. Dolinšek Pavel, SPD Maribor (1:59.44), 5. Arh Lovro, SK Bohinj (2:02.00), 6. Murovec Anton, SK Bohinj (2:09.04), 7. Frank Stane, SmK Ljubljana (2:09.58), 8. Kožar Lado, Jesenice (2:15.35), 9. Bervar Stane, SmK Ljubljana (2:17.03), 10. Banovec Tone, SK Ilirija (2:20.28), 11. Zemva Lovro, SK Gorje (2:23.07), 12. dr. Kmet Stane, SmK Ljubljana (2:25.44).

Propagandni težko-atletski meeting v Ljubljani

V soboto, dne 16. t. m. se je vršil v dvorani Mesnega doma propagandni težko-atletski meeting, katerega je priredil SK Slovan. Na sporedu je bila rokoborba in boksanje.

Kot prvi par v rokoborbi sta nastopila Gorjanc in Tatič, kjer je šibkejši in lažji Tatič v 12. minuti premagal svojega nasprotnika. Potem sta nastopila Tatič in Mecner, jugoslovanski prvak iz Zagreba, ki je po silni borbi zmagal v 10. minuti. Bila je to najimenitnejša točka večera. Tatiča lahko smatramo za enakovrednega Mecnerju.

Tretja točka je bila boksanje. Nastopila sta juniorja Šafar in Medved, ki je zmagal. Potem sta se borila Legat in Bizjak. Borba se je končala po drugi rundi neodločno. Hvalevreden je bil nastop sodnika g. Zora, ki je rešil nastali spor med občinstvom in med bojičji. Zadnji par je bil Zic in Verhovnik, ki je zmagal. V rokoborbi je Tatič pokazal velike sposobnosti. Vsi bokserji pa so imeli slabo kritje in nesiguren napad, sicer pa še precejšnje sposobnosti. — Sepi.

SK Ilirija: SK Rapid (Maribor) 2:1 (0:1).

Po skoro trimesečnem odmoru smo včeraj videli zopet, kako se igra nogomet. Reči pa moramo, da z nastopom domačega kluba nikakor ne moremo biti zadovoljni.

Med tednom

Iz svoje izkušnje vem, da je včasih jako pametno, če se človek napravi bedaka, ki nič ne zna, nič ne razume in nič ne ve. Posebno uspešno je tako bedčenje, če bi rad kaj zvedel od svojih ljubih sosedov. Treba je sosedom samo dati na pomen, da tega in onega še ne veš, pa boš videl, kako bodo hiteli pripovedovati, da ti pokažejo in dokažejo svojo premoč nad teboj. In kolikor bolj se znaš delati bedaka, toliko lepši je uspeh. S to metodo se mi je posrečilo dognati celo to, odkod znana stanovanjska beda.

Revež na duhu in žepu dolgo nisem razumel, kaj naj bi to bilo, stanovanjska beda. Da bi pa to razumel, nalašč nisem hotel nič o tem razumeti in ker so moji družabniki videli, da nič ne razumem o tem, so mi takoj na dolgo in široko začeli razkladati, da obstoji stanovanjska beda v tem, ker država nič ne zida, ker dežela nič ne zida, ker občina nič ne zida, ker banke nič ne zidajo, ker privatni podjetniki nič ne zidajo. Pa tudi v tem, ker država svojim uslužbencem takorekčič nič ne plača in, gospodar nič ne plača. Ker sem kljub temu pouku še vedno bedočil, so me poučili, da država, dežela itd. zato nič ne zidajo, ker država nima denarja, dežela ga nima in občina ga nima, ljudje pa zopet nimajo stanovanj, ker tudi oni nimajo denarja. Tako sem spoznal, da se suče vsa stanovanjska beda samo okoli denarja. Suče se pa

Prijetno so iznenadili gostje. Predvedli so lepo, in tehnično skoro izglejajo igro. V stopingu in startu so bili odlični. Podajanje žoge sicer ni bilo ravno točno, vendar so pa znali lepo preigravati krilce. V obrambi se je posebno odlikoval stari rutinec Barlovič. Krilska vrsta je izpolnila docela svojo težko nalogo. V napadu je bilo desno krilo nosilec vseh akcij. Rapid ima danes brez dvoma eno najpopolnejših moštev Slovenije.

Od domačega moštva je predvsem omeniti igro Verovška. Bil je brez dvoma najboljši mož na polju. Dobro mu je sekundiral mladi Janez. Kreč v голу je svojo nalogo rešil zadovoljivo. Da ni bila obramba tako sigurna in na višini, bi si bil Rapid izvojeval sigurno zmago. V krilski vrsti se je odlikoval Košenina. Napadu se je poznalo, da nima pravega vodje.

G. Vodišek je igro vodil brezhibno. — Oba gola je zabil Šiška. Enega iz 11 metrovke, drugega pa po lepem predloju z leve strani, tik pred koncem. Tekmi je prisostvovalo okrog 500 ljudi.

HERMES: ILIRIJA rez. 5:2 (2:1).

Hermes je predvedel svojo običajno igro, ki se je pa topot proti koncu, dečoma tudi po krivdi Miklavčiča kot vratarja, obnesla. Kot prvemu moštvu Ilirije, tako je tudi rezervnemu manjkali pravi vodja. Trio Hermesa je predvedel, lahko bi rekli, sijajno kombinacijsko igro. Moštvu Hermesa se redni zimski trening precej pozna. Sodil je dokaj dobro g. Miklavčič.

PING PONG TEKME MED ZAGREBSKIM MARATHONOM: LJUBLJANSKI TEAM 30:10.

Ping Pong, to je nekakšen namizni tenis, je pri nas v začetnem štadiju. Vseeno je pa rezultat dosežen v večeršnjem turnirju proti najmočnejši družini v državi zadovoljiv. Med domačini sta doslegra brata Miran in Marko Bleiweis vsak po tri zmage. Najpomembnejša je zmaga nad prvakom Marathona Urtanom. Najlepša in tudi najzanimivejša igra je bil double bratov Bleiweissov proti gg. Sternu in Croyu. Zmagala sta brata Bleiweis.

Mariborska nedelja

Maribor, 17. marca.

Na praznik sv. Jederti smo bili deležni lepega spomladanskega vremena. Naši mariborski smučarji, ki so jo v soboto popoldne v dveh oddelkih mahnil na Klopni vrh, so imeli dober nos glede svojega načrta, da napravijo danes izlet preko Zapadnega Pohorja. Očividno jim je dalo koražjo sobotno vreme, ki se je bilo v dopoldanskih urah čisto zanesljivo, da je prišlo na Pohorju zopet nalezovati in da je pršilo tudi nad Mariborom nekaj prav drobčanih snežink. V mestu samem pa se je prenoslo danes težje običajnega nedeljskega popoldnevanja v Studence, kjer se je ob rektorni udeležbi prebivalstva iz mesta in bližnje okolice prišel kot na predjefovo nedeljo živahen dirindaj, da je kar vrvelo in gonozelo okoli vrtiljakov, streljarnic, gugalnic ter slinčnih nenadomesljivih rekvizitov običajnega vsakoletnega jefčevanja v Studencih.

In avtobusni promet se je moral že danes pojačati, da je bil kos množicam, ki so danes silile preko drž. mostu — v Studence.

Ze itak visoko frekvenčno stanje pri Grafu pa se je danes precej izpremenilo v smislu znatnega povišja. 22 bratcem, ki že itak odšepavajo prisojeno jim kaznen, se je pridružilo danes pet vernih drugov. Rudl 2. in Polde V. sta se ga namreč prav fejsi nalezla, nato pa sta prišla celo robančiji in izviziti. H Grafu so ju pognali, da se pohladi. Ančki H je bilo dolgačas in je ob mesečinskih urah ležala v gostilne v gosilno ter nadlegovala mlade goste. Preko noči je lahko delala družbo neugnanega Rudl in Poldeju. Drečja Seb. pa je zgrabilo nekaj, da je segel po kozarcu

in ga zalučal z vso silo v steklena vrata stražnice na Frankopnovi ulici. Izgovarjal se je, češ, da se je vadi v streljanju, da se bo lahko postavil v streljarni v Studencih na Jefevo. Junačina pač. Potem pa so aretirali danes tudi Vinka Š. iz Sv. Marjete ob Pesnici, ker je skupno s Francetom S. iz Spodnje Poljske izvršil umor nad zidarjem I. Neratom, ki so ga bili lansko jesen izveleli mrtvega iz Drave pri Sv. Petru. Vinko Š. in France S. sicer tajita dejanje, vendar se pri zasliševanju hudo zapletata.

V bolnišnico so pripeljali 18letnega Marjana Sela, mlinskega vajenca iz Kaniže. Stroj za drobljenje zdroba ga je namreč zgrabil za desno roko ter mu je dobesedno zmrevaril. — 39 letni pomzni delavec Janez Plahutnik pa je na šentlenarski cesti prišel po nesrečnem naključju pod voz. Prednje kolo je šlo preko njegovega telesa, kar je povzročilo, da je zadobil povožence precej občutne zunanje in notranje poškodbe.

Tudi obe prireditvi — ona v Narodnem domu, kjer so člani Mladinske Marij. družbe uprizorili igro »Sv. Vito«, in pa druga v Mladinskem domu, kjer se je vršilo skioptično predavanje o velikem papežu Piju XI. — sta lepo uspeli, v zadovoljevo občinstva, ki se je vabilom obeh društev v lepem številu odavalo in pa v zadovoljevo prirediteljev samih.

ORLI!

Jutri ob pol 7 bo v frančiškanski kapelici skupno sv. obhajilo za celokupno mariborsko orlovstvo. Udeležba obvezna.

uklenjeni mladički v proste in svobodne duhove, ker se njihove noge in roke razvijajo tako, kakor to zahtevajo od ljudi narejena pravila, ne pa narava. Zato pravijo te vrste športu »Naturesport«. Tudi to ne gre več, da bi se pobje ravnsali med seboj in se kobilili po svoje — to je surovost prve vrste — ampak je treba vse opravljati po pravilih. Če se postaviš pred človeka kar tako in ga udariš s pestjo po čeljusti, da »zobje kar v dospelrah ven marširajo«, si neotesan pretepač, ki ga vzame policaj. Če pa stopiš pred človeka na odru, okoli katerega se zberejo ljudje, ki so plačali vstopnino, in na odru odbiješ človeku z enim samim »pravilno« namerjenim udarcem pol čeljusti ali pa kar celo glavo, te policaj ne bo vzel. Ampak proslavljen boš kot imeniten »športnik«. Zakaj so pa ljudje plačali vstopnino?

Športnik v najbolji plemenitem in najbolj vzvišenem pomenu besede pa postaneš, če veš, koliko je tehtal kamen, ki ga je David zagnal s frčo v Golijata ali pa če veš, koliko krat na minuto je Martin Krpan lahko »sutil« svoj kij. Če to veš, boš dolgo živel in dobro se ti bo godilo na zemlji. Tako so meni bedaku povedali ljudje in zato bo že tako prav.

Dobro je torej biti bedak, ni pa posebno lahko biti dober bedak. Dober bedak je lahko samo tisti, ki ima čas, sicer ga ne morejo poučevati tisti, ki nimajo časa in ki kar ne morejo pričakati, da bi bedakom, ki imajo

„Radične“

• Radička oddajna postaja Ljubljana •
Telefon 3190 • Miklošičeva c. 5. • Telefon 3190

Radi očetove smrti izvršila samomor

Maribor, 17. marca. (Tel. »Slov. listu«.) Kakor smo že poročali, je postal 45letni železničar Franc Ceh danes teden v neki gostilni v Pobrežju žrtve uboja. Njegova 19letna hčerka Ana Ceh pa ni mogla prebiti očetove tragične smrti in se je danes odločila, napraviti konec svojemu življenju. Prerezala si je vrat in obležala v mlaki krvi. Prepečljali so jo v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Dunaj dobi bolnišnico za zdravljenje raka

Dunajski listi poročajo, da dobi Dunaj v kratkem posebno bolnišnico za zdravljenje raka. Lastniki sanatorija dr. Anton Loew, ki so se morali radi nakupa manjšinskih delnic svojega podjetja znatno zadolžiti, so prodali zdravniku dr. Adolfu Edelmannu dosedanje žensko bolnišnico sanatorija. Zdravnik dr. Adolf Edelmann je ozdravil pred kratkim raka nekemu Amerikancu. Ta je iz gole hvaležnosti votal 100.000 dolarjev pod edinim pogojem, da naj bo ta znesek namenjen zdravljenju ljudi, ki so bolni za rakom. Dr. Edelmann, rodom iz Poljske, je za ta znesek kupil del sanatorija dr. Loewa, ga preuredil v bolnišnico za bočne za rakom in bo tu uporabljal najnovejša razkritja na polju zdravljenja raka. Za vzor bo imel sanatorij za raka kot ga ima prof. dr. Blumenthal v Berlinu. Nova bolnišnica bo imela petdeset bolniških sob in dve operacijski dvorani. Dosedaj so vodili to bolnišnico štirje zdravniki.

Nemški polk v rdeči armadi

Iz Moskve poročajo, da je okrožni vojaški poveljnik v Kovnu sklenil, da se ob enajsti obletnici rdeče armade dovoli nemški republik v Povolžju, da osnuje svoj lasten polk, ki bo obstojal le iz Nemcev iz Povolžja. Sial bo 3000 mož, poveljeval pa mu bo častnik rdeče armade Scholz. Vsi ostali častniki v polku bodo Nemci, nemški jezik pa se bo uporabljal pri poveljevanju.

»Borizijaneec«.

Star borizijaneec je smrtno nevarno obolev. Njegov sin je pristopil k postelji in vprašal usmiljenko, kako visoka je temperatura bolnika: odgovor je bil »39.8«. Nato se je oglašil bolnik: »Pri 40 moraš prodati vse, moj sin.«

čas, razlagali svoje najnovejše skrivnosti in znanosti.

Celo o Slovenih sem slišal enkrat neko prav zanimivo stvar kot bedak. Govorili so o narodnem značaju Slovencev, o narodni duši in o podobnih stvarih, ki jih ima mili narod slovenski. Jaz nisem o vsem tem nič vedel in tudi nisem hotel nič vedeti. Pa me je počul prijatelj, da nimam prav, če kar tako v en dan trdim, da naš mili narod slovenski nima nobenega značaja, in mi je povedal tako:

Ko smo stanovali v svojih dijaških letih pri znani študentovski materi nekje v bližini Križank, smo se v somraku drenjali pozimi okoli peči, da se segrejemo. Pa tudi petrolej je bil drag. Modra gospodinja je pri takih prilikah svojo lačno čredo tolažila in učila z besedami: »Fantje, le golant bodite in pridno se učite, pa vam bodo dali dobro službo.«

Vidiš, človek božji? Ali razumeš, kaj je povedala gospodinja, ki je bila prav pristna Slovenka nekje od St. Jerneja, in je torej morala imeti v sebi prav gotovo nekaj narodne duše in narodnega značaja? Zapomni si torej: Golant bodite in pridno se učite, pa vam bodo dali dobro službo! Posebno zadnje besede!

Te besede sem si res zapomnil in jih pomnim še danes. Nikoli pa ne bi bil zanje zvedel, če bi ne bil bedočil, kar je nov dokaz, kako dobro je biti bedak.

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

13

Zaloge, ki so jih bili položili v ladjo, niso bile odveč. Oba begunca sta morala brodariti po velikih ovinkih, tako da sta rabila šest in trideset ur, preden sta pristala na suho. Slišala sta zadnje topovske strele korvete kakor rjovenje leva, preden podleže v gozdu lovcem. Potem se je razgrnil nad morjem molk. Halmalo je bil izreden mornar. Zvečer drugega dne, nekako eno uro pred solnčnim zatonom, sta k sreči ravno ob času plime pristala na peščeni obali. Halmalo je porinil čoln, kolikor daleč je mogel, na suho, potem preiskal peščena tla, našel, da so zadostno trdna od čoln docela izvlekli. Za njim je izstopil starec in skrbno ogledoval obzorje.

»Milostljivi gospod,« je dejal Halmalo, »mi smo ob ustju Couesnona. Na desno je Beauvoir, na levo Huisnes. Zvonik, ki ga vidite pred seboj, je Ardevon.«

Starec se je sklonil nazaj v čoln, vzel iz njega prepečenec, ga vtaknil v žep in rekel Halmalo-u: »Ti vzemi, kar je ostalo.«

Halmalo je zbasal v vrečo, kar je še ostalo mesa in prepečenca, in jo vržal čez pleča. Potem je rekel starcu: »Milostljivi gospod, ali naj Vas vodim ali naj Vam sledim?« — »Ne eno, ne drugo.« Osupel je Halmalo zrl v starca. Ta je nadaljeval: »Halmalo, midva se bova ločila. Dva skupaj, to je vedno slabo. Treba je biti v tisočih ali pa sam.« Starec je prekinil svoje besede in potegnil iz žepa kokardi podobno zelenosvilo pentlje, sredi katere je bila uvezena zlata lilija. Dejal je: »Ali znaš brati?« — »Ne.« — »To je dobro. Čitanje samo ovira. Ali imaš dober spomin?« — »Da.« — »To je dobro. Čuj, Halmalo, Ti pojdeš na desno, jaz na levo. Obdrži vrečo, potem izgledaš kakor kmet. Pištolo skrij. Ureži si palco. Plazi se po visokem žitu, muzaj se pod ogradami, ogibaj se cest in mostov. Če koga vidiš, se prej umakni v polje. Res — ti moraš čez reko. Kako boš to napravil?«

»Preplaval jo bom.«

»Dobro. Sicer pa je brod. Veš, kje?«

»Med Ancy in Vieux-Viel.«

»Dobro. Ti se tu res spoznaš. Ali poznaš tudi gozdove?« — »Vse.« — »Po vsem okraju?« — »Od

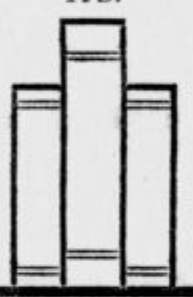
Noirmoutier do Laval.« — »Jih poznaš tudi po imenu?« — »Poznam.« — »Koliko milj lahko prehodiš na dan?« — »Deset, petnajst. Tudi dvajset, če treba.« — »Seveda bo treba. Ne pozabi nobene besede, katero ti rečem. Najprej boš šel v gozd Saint-Aubin.« — »Pri Lamballe?« — »Da. Na robu globeli med Saint-Rieul in Plédéliac stoji velik kostanj. Tam se ustaviš. Videl ne boš nikogar.« — »Pa je vendar lahko kdo tam. Ze razumem.« — »Dal boš znamenje — ali ga poznaš?« — Halmalo se je obrnil proti morju in ogledal se »uhu« čukca. Zdelo se je, da prihaja iz nočne daljave; navdajalo je s strahom in popolnoma sličilo pravemu. »Dobro,« je rekel starec, »ti spadaš k našim.« In pomolil je pomorščaku pentljo. — »To je pentlja — znak višje komande. Vzemi. Važno je, da nihče ne ve mojega imena. Pentlja zadostuje. Zlato lilijo je uvezla naša princesa v ječi.« — Halmalo je pokleknil na eno koleno. Tresel se je, ko je sprejel znak in ga ponel k ustnam; potem se je zdrznil, kakor da se boji poljubiti. »Ali smem?« je vprašal. — »Smeš.« — Halmalo je poljubil lilijo. Potem se je vzdignil in skril pentljo v nedrjih. Starec je nadaljeval: »Poslušaj dobro. To je parola: »K orožju. Nobenega pardona.« Torej na robu saint-aubinskega gozda daš znak. Trikrat. Po tretjem znamenju se bo prikazal mož iz tal.« — »Iz luknje pod drevesom — vem.« — »Ta mož je Planchenault, imenovan Kraljevsko srce. Pokažeš mu znak in bo razumel. Potem greš dalje v gozd Astillé. Tam boš našel krivonožca, pravi jo mu Mušketa. Njemu rečeš, da se ga ljubeče spominjam in naj spravi na noge svojo faro. Potem greš v gozd Conesbon, daš znamenje in bo prilezel izpod zemlje gospod Thuault, deželni glavar Ploërmelski, ki je bil v konstituciji, toda na strani kralju zvestih. Potem greš v okraj Saint-Quen-les-Toits in govoriš z Jeanom Chouan, ki je v mojih očeh pravi vodja. Potem pojdi v gozd Ville-Anglose, tam boš srečal Guittiera, ki ga imenujejo Svetlega Martina; reci mu, naj pazi na Courmesnila, zeta starega Goupila iz Préfelna, ki vodi jakobince v Argentanu. Obdrži vse dobro v glavi. Jaz ničesar ne zapisujem, ker je to najslabša stvar. Da ne pozabim — vzemi skakalno palico. Ali znaš z njo hoditi?« — »Se razume, saj sem Bretonec. Skakalna palica je naš prijatelj. Podaljša roke in noge.« — »To se pravi, napravi sovražnika menj opasnega in skrajša pot. Sijajna iznajdba.« — »Dalje, ali poznaš grad Tour-

gue?« — »Kako ne! Saj sem tam doma. Tourgue je ogromen, okrogel grad, rojstni dom mojih milostljivih gospodarjev. Ima podzemski hodnik, ki ga dobro poznam. Mogoče ga razen mene ne pozna danes več nihče drugi.« — »Kakšen podzemski hodnik?« — »To je bilo še v starih časih, ko so Tourgue še oblegali. Ljudje so se lahko rešili po tem hodniku, ki vodi daleč v gozd.« — »Takega hodnika v Tourgue ni.« — »Da, gotovo, milostljivi gospod. Moj oče mi ga je pokazal. Jaz poznam vhod in izhod.« — Starec je nekaj časa molčal, potem je dejal: »Ti se motiš.« — »Ne, milostljivi gospod, je kamen, ki se suče.« — »No, dobro. Vi kmetje veruje marsikaj, česar ni. Pa pustimo to. Iz Rougefen greš v gozd Montcherier, kjer boš našel gospoda Benedicite, glavarja dvanajstih. Ta je tudi zanesljiv. On odmoli svoj »Benedicite«, medtem ko da postrežiti sovražnike. V vojski ni mesta čustvenosti.« Potem je starec segel v žep in položil Halmalo-u v roke denarnico. »Tu je trideset tisoč frankov v assignatih, sicer so krivi, toda pravi niso nič več vredni, potem pa je še — pazi! — sto pravih zlatih dukatov. Jaz ti dam vse, kar imam, sam ne rabim nobenega solda več. Potem boš srečal v Château-Gonthier kneza Talmonta.« — »Ali bo knez z menoj govoril?« — »Saj tudi jaz govorim s teboj.« — Halmalo je snel kapo. — »Vsi te bodo radi sprejeli, ko bodo videli lilijo princeze. Ne pozabi, da prideš v kraje, kjer so prekucni. Moral se boš tudi preobleči. Z modrim jopčiem, trivogeinikom in trikoloro prideš povsod skozi, saj ni več ne regimentov, ne uniform, ne števil. Potem boš prišel v taborišče Parné, kjer so možje črnih obrazov. V puške nabašjo peska in dvojno mero smodnika, in to je dobro. Predvsem pa jim reci, naj morijo, morijo, morijo. Našel boš še taborišče »črne krave«, »pri ovsu«, »zeleni« in »mravljični tabor«. Ko boš vse to obšel in izdal našo parolo, boš srečal veliko armado, katoliško armado kralja. Videl boš vse voditelje, kolikor jih je še živih in jim boš pokazal mojo poveljniško pentljo. Vele jim boš: Čas je, da se vodita dve vojski obenem, velika in mala. Velika naredi več šuma, mala pa dá več dela. Vendée-a je dobra, toda Chouannerija* je hujski. In v meščanski vojski je najhujše najhujše.

* Početje vstajskih vandejskih kmetov, ki so jih imenovali Chouane po njihovem vodji Jean Chouanu.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Hagard, Hči cesarja Montezuma. 32 Din. vez. 42 Din. — 26. zvezek: Lorenzini, Storičar in njegovo burkasio življenje. 14 Din. vez. 22 Din. — 27. zvezek: Fregei, Otroci solnca. 24 Din. vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagard, Kleopatra. 28 Din. vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek, Izpod golice. 30 Din. vez. 42 Din. — 30. zvezek: Steniewicz, Na polju slave. 28 Din. vez. 40 Din.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Najvarneje in najbolje naložite denar pri

Ljudski posojilnici
v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno
zavezo v Celju, — v lastni hiši,
Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarje)

Stanje hranilnih vlog nad
Din 70.000.000.—. Obrestna
mera najugodnejša. — Za
hranilne vloge jamči poleg
rezerv in hiš nad 3000
članov posrednikov z vsem
svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter
zastavo pod najugodnejšimi pogoji.
Posojilnica je kot kmetška za-
druga prosta rentnega davka

Naročajte „Slovenski list“. Kdor
hoče zvedeti najtočnejše in naj-
novejše nedeljske novice, bo čit-
tal „Slovenski list“. ::: Polletna
naročnina stane 25 Din. Naroča
se v upravi na Miklošičevi cesti

Lokomobila „Lanz“ 22 HP
in kompletni mizarški stroji
se ceno protijo. — Ogleda se garaža Magister,
St. Vid nad Ljubljano.

Sluga hotelski, trgovski ali tovarniški, išče
primerne službe. — Informacije:
Uprava „Slovenca“ v Mariboru.

Predno kupite pohištvo
pišite po bogato ilustrirani album pohištva, ka-
terege pošljeva proti predplačilu 30 Din. —
ERMAN & ARHAR, mizarstvo in zalogi pohi-
štva — Šent Vid nad Ljubljano.

Zvonarna in železolivarna, St. Vid n. Ljubi-
ano
Solidna posrežba! Zahtevajte ponudbe!
Zvonovi za cerkve, podružnice in kapele iz zaje-
mno prvostanske br. novine, v akordnem skladu in
v vseh velikostih. Odlikujejo se izredno po lepem,
čistem in močnem ter daleč dosegu glasu.
Mnogobrojna priznanja prejš. župnih uradov na
razpolago.

Kovinarstvo Železolivarno!
Ustvarjanje odlikov po vzorcu, modelu ali načrtu iz
litiga, čelna, bakra, fosforne in strojne kompo-
zicije, rdeče litine, aluminija, činka, svine in drugih
kovin, su ovo lito ali po elji obdelane. Odlični za
ležaje (e. g. železne šaliče, osovine) perne stroje, vago e
vagonete, polnojamenske brige na, žage, peči,
štedilne ke, spornike plovče, telovno orožje, vo-
dovode, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne
svrhe v najboljši, najučinkovitejši kvaleteti.
Konkurenčne cene! Hitra in točna posrežba!

»GROM«

Mednarodna špedicija
in carinsko posredništvo
obavlja vse v to stroko spa-
dajoče posle najkulantneje

**Najfinjši
muškatelec**

edini v Ljubljani, se toči v re-
stavraciji **hotela Mikšič**

**Velik promet
majhen dobiček**

je geslo

**velikonočne
okazijske
prodaje**

ki se vrši v detaljnem oddelku veletrgovine

J. GROBELNIK - LJUBLJANA

MESTNI TRG 22

O tem Vas prepričajo naše cene:

Moško sukno od najcenejše do najfinejše kva-
litete, n. pr. Seviot . . . od Din 48'— dalje
Kamgarn od Din 70'— dalje
Blago za damske in otroške
plašče od Din 38'— dalje
Volneno damsko blago . od Din 28'— dalje
Modno damsko blago . . od Din 35'— dalje
Razne umetne svile . . . od Din 24'50 dalje
Pol - in svilene rute . . od Din 28'— dalje
Šifon od Din 7'80 dalje
Cefirje, oksforde od Din 9'50 dalje
Klot od Din 17'— dalje
Hlačevina od Din 25'— dalje
Razne odeje od Din 70'— dalje

**Vsled pomanjkanja izlozb
se vabite k ogledu v trgovni
brez usake obveze nakupa.**

Osrednja vinarska zadruga

priporoča svojo **vinsko klet**

v Spodnji Šiški, Celovška cesta štev. 81, bivša Juvančičeva klet nasproti gostilne pri Zvezdi

redaja konzorcij »Slovenskega lista«. Zastopnik Miha Krek.

Urejuje Ciril Kočvar.

Tisk Jugoslovanske tiskarne. Zastopnik Karel Čed.